

Formulár ZK - Záverečná karta projektu

Riešiteľ: prof. Ing. Jozef Vilček, PhD.	Evidenčné číslo projektu: APVV-0124-06
Názov projektu: Regionálne špecifiká ochrany a využívania pôd v poľnohospodárskej krajine	

Na ktorých pracoviskách bol projekt riešený:	- Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy Bratislava – pracovisko Prešov
	- Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove
Ktoré zahraničné pracoviská spolupracovali pri riešení (názov, štát):	

Udelené patenty alebo podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory vychádzajúce z výsledkov projektu:	
Publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu (uvedzte i publikácie prijaté do tlače): <i>Uvádzajte maximálne päť najvýznamnejších publikácií.</i>	<p>Vilček, J., Halas, J., Scholtz, P., Gutteková, M.: Poľnohospodárska pôda regiónov Slovenska v kocke; VÚPOP Bratislava, 2007, 386 s., ISBN 978-80-89128-33-4.</p> <p>Vilček, J., Bedrna, Z.: Vhodnosť poľnohospodárskych pôd a krajiny Slovenska na pestovanie rastlín, VÚPOP, Bratislava 2007, 248 s., ISBN 978-80-89128-36-5.</p> <p>Vilček, J., Bujnovský, R.: Produkčno-ekonomické aspekty udržateľného využívania poľnohospodárskych pôd Slovenska. VÚPOP, Bratislava 2008, 61 s., ISBN 978-80-89128-42-6.</p> <p>Bujnovský, R., Balkovič, J., Barančíková, G., Makovníková, J., Vilček, J.: Hodnotenie a oceňovanie ekologických funkcií poľnohospodárskych pôd Slovenska. VÚPOP, Bratislava 2009, 72 s., ISBN 978-80-89128-56-3.</p> <p>Vilček, J.: Potenciál pôd a agrárnej krajiny na pestovanie obilnín. Geografický časopis, roč. 61 (2009), č. 2, s. 153-176, ISSN 0016-7193.</p>
V čom vidíte uplatnenie výsledkov projektu:	<p>Výsledky získané riešením projektu môžu mať uplatnenie pri tvorbe strategických zámerov ďalšieho smerovania poľnohospodárskeho sektora v jednotlivých regiónoch, pri koncipovaní štátnej dotačnej politiky, pri prerozdeľovaní podporných fondov EÚ, pre decízne a samosprávne orgány (tvorba krajiny), ako aj samotnú poľnohospodársku prax. Spoločenský a ekonomický prínos riešenia spočíva v zmene spôsobu využívania pôdy smerujúcom k skvalitneniu zložiek krajinného prostredia cestou harmonizácie využitia krajiny s jej prirodzeným potenciálom. Ambíciou projektu je prispieť k transformácii názorov a pohľadov na krajinu a pôdu, na možnosti ich exploatacie i ďalšieho možného smerovania. Hlavným prínosom by mala byť idea presadenia územnej diferencovanosti v spôsoboch využitia krajiny, upustenia od uniformity v realizovaných sústavách hospodárenia na pôde, ako aj akceptovania iných ako produkčných funkcií pôdy a krajiny. Prakticky význam majú vytvorené účelové mapové elaboráty názorne priestorovo prezentujúce výsledky riešenia projektu.</p>

Charakteristika výsledkov

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu (max. 20 riadkov) - slovensky:

V súlade s vytýčenými cieľmi projektu boli počas troch rokov jeho riešenia dosiahnuté nasledovné výsledky:

- V rámci projektu bol vypracovaný informačný systém o poľnohospodárskych pôdach podľa krajov a okresov SR, ktorý umožňuje získať informácie o štruktúre pôdneho fondu (štatistické údaje i skutočné využívanie podľa LPIS), zastúpení typov a druhov pôd, svahovitosti, skeletovitosti, hĺbke pôd, ohrozenosti pôd eróziou a zhutnením, zastúpení produkčných kategórií, znevýhodnených oblastiach, kategóriách pôd podľa produkcie fytomasy, bioenergie, rentability rastlinnej výroby a pod.
- Boli vytypované pôdy, ktoré je potrebné, v záujme zachovania potravinovej dostatočnosti občanov a štátu, osobitne chrániť a ponechať pre poľnohospodárske využívanie – primárne pôdy.
- Vytypované boli pôdy vhodné pre pestovanie 15 hlavných poľnohospodárskych plodín, zeleniny i plodín na energetické účely (rýchlorastúce dreviny a silážnu kukuricu).
- Vykonaná bola regionalizácia a kategorizácia schopnosti pôd plniť tzv. mimoprodukčné funkcie. Predovšetkým išlo o schopnosť pôd akumulovať vodu, imobilizovať a transformovať cudzorodé látky. Relevantné schopnosti boli ohodnotené bodmi i cenou.
- Na úrovni krajov a okresov bola stanovená produkčná kapacita (carrying capacity) územia, z ktorej vyplýva potreba zvýšenej ochrany pôd najmä v okresoch Bratislavského, Trenčianskeho a Žilinského kraja.
- Bol vypracovaný informačný systém o vhodnosti pôd pre minimalizačné a pôdoochranné obrábanie pôd, ktorý umožňuje záujemcom získať relevantnú informáciu až na úrovni produkčného bloku.
- Spracovaný bol návrh koncepcie racionálneho využívania poľnohospodárskych pôd i agrárnej krajiny na úrovni samosprávnych krajov Slovenska, s dôrazom na optimalizáciu štruktúry pôdneho fondu (druhy pozemku), štruktúry osevu plodín i ekonomickú rentabilitu takéhoto využívania pôd.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu (max. 20 riadkov) - anglicky:

In accordance with determined project goals during three-year period the following results were reached :

- In frame of the project informative system on agricultural soils according to districts and regions of SR which enables to receive information on soil fund structure (statistical data and real utilization according to LPIS), represented soil types and kinds, steepness, skeletal level, soil depth, soil erosion and compacting threat, represented productive categories, disadvantaged regions, soil categories according to phytomass production, bioenergy, vegetable production profitability etc. was elaborated.
- Primary soils - soils, which are vital for inhabitants and state regarding food sufficiency maintain and which have to be specially protected and left for agricultural utilization were set.
- Soils, which are suitable for 15 main agricultural crops, vegetables and energetic purpose crops (fast growing woody plants and silo corn) were set.
- Regionalization and categorization of soil abilities to fill so-called extra productive functions was done. Predominantly it concerned the ability to accumulate water, to immobilize and transform heterogeneous substances. Relevant abilities were point evaluated and priced.
- Carrying capacity of the territory at district and region level was stated and the need of increased soil protection in Bratislava, Trenčín, Žilina districts occurred.
- Informative system on the soil suitability for minimal and soil protective farming, which enables the person concerned to receive relevant information at the level of productive block was elaborated.

Concept proposition of rational utilization of agricultural soils and agrarian countryside at autonomous Slovak districts level was processed, emphasizing the optimal soil fund structure (site kinds), seeding crop structure and economic profitability of such soil utilization.

Podpisom záverečnej karty riešiteľ vyjadruje svoj súhlas so zverejnením údajov v nej uvedených.

Podpis zodp. riešiteľa:

Dátum: 26. 1. 2010

Podpis štatutárneho zástupcu:

Pečiatka: